Torsdag den 24. november 2022

P9_TA(2022)0417

Menneskerettighedssituationen i Afghanistan, navnlig forværringen af kvinders rettigheder og angreb på uddannelsesinstitutioner

Europa-Parlamentets beslutning af 24. november 2022 om menneskerettighedssituationen i Afghanistan, navnlig forværringen af kvinders rettigheder og angreb på uddannelsesinstitutioner (2022/2955(RSP))

(2023/C 167/06)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger, særlig beslutningerne af 16. september 2021 [1] og af 7. april 2022 [2] om situationen i Afghanistan,

— der henviser til sin beslutning af 19. maj 2021 om beskyttelse af menneskerettighederne og EU's eksterne migrationspolitik [3],

— der henviser til Rådets konklusioner af 14. november 2022 om kvinder, fred og sikkerhed og af 15. september 2021 om Afghanistan, som skitserede fem benchmarks for EU's engagement med de Talibanledede de facto-myndigheder,

— der henviser til redegørelserne fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (HR/NF) om Afghanistan,

— der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolutioner om Afghanistan, herunder resolution 2626 (2022), 2596 (2021), 2543 (2020) og 2513 (2020),

— der henviser til FN's Generalforsamlings resolution af 10. november 2022 om situationen i Afghanistan,

— der henviser til FN's Menneskerettighedsråds resolution af 8. juli 2022 om menneskerettighedssituationen for kvinder og piger i Afghanistan,

— der henviser til rapporten af 9. september 2022 fra FN's særlige rapportør om menneskerettighedssituationen i Afghanistan,

— der henviser til rapporten af 20. juli 2022 fra FN's bistandsmission i Afghanistan (UNAMA), der skitserer menneskerettighedssituationen i Afghanistan i de ti måneder, der er gået siden Talibans magtovertagelse,

— der henviser til Talibans meddelelse af 7. september 2021 om dannelsen af en overgangsregering i Afghanistan,

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og den international konvention om borgerlige og politiske rettigheder,

— der henviser til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW), og FN's konvention om barnets rettigheder, der begge er ratificeret af Afghanistan,

— der henviser til konventionen om flygtninges status, som blev undertegnet i Genève den 28. juli 1951, og den tilhørende protokol fra 1967,

— der henviser til samarbejdsaftalen af 18. februar 2017 om partnerskab og udvikling mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Den Islamiske Republik Afghanistan på den anden side,

---

[1] EUT C 117 af 11.3.2022, s. 133.
[2] EUT C 434 af 15.11.2022, s. 86.
[3] EUT C 15 af 12.1.2022, s. 70.

— der henviser til EU's tematiske retningslinjer om menneskerettighedsforkæmpere, om fremme og beskyttelse af børns rettigheder og om vold mod kvinder og piger og bekæmpelse af alle former for diskrimination mod dem,

— der henviser til forretningsordenens artikel 144, stk. 5, og artikel 132, stk. 4,

A. der henviser til, at Taliban tog magten i Afghanistan den 15. august 2021 efter tilbagetrækningen af NATO's og dets allieredes tropper; der henviser til, at det genoprettede Det Islamiske Emirat Afghanistan og udnævnte en midlertidig regering, som udelukkende består af mænd, herunder medlemmer fra Talibanstyret i 1996-2001, hvoraf nogle er efterlyst på grundlag af anklager om terrorisme; der henviser til, at EU fastholder en solid holdning til ikkeanerkendelse af Talibans de facto-regering;

B. der henviser til, at Taliban ruller de fremskridt, der er gjort i de seneste 20 år, tilbage; der henviser til, at Taliban har genoprettet det tidligere ministerium for udbredelse af dyd og forebyggelse af usædelighed og lukket ministeriet for kvindeanliggender, Afghanistans uafhængige menneskerettighedskommission og andre lokale strukturer, der yder støtte til kvinder og piger, afskaffet tidligere håndhævede love om beskyttelse af kvinder og pålagt strenge begrænsninger af kvinders rettigheder; der henviser til, at Taliban har udelukket kvinder fra administrationen og ikke har medtaget kvinder i deres nye ikkeanerkendte regering;

C. der henviser til, at kvinder og piger har oplevet stigende begrænsninger af deres grundlæggende rettigheder siden Talibans magtovertagelse, navnlig med hensyn til adgang til uddannelse og beskæftigelse og fri bevægelighed; der henviser til, at kvinder stort set er blevet slettet fra alle områder af det offentlige liv;

D. der henviser til, at piger over 12 år bliver nægtet en uddannelse i Afghanistan; der henviser til, at de facto-myndighederne i Afghanistan den 15. januar 2022 lovede at give piger mulighed for at vende tilbage til skolen på alle niveauer efter begyndelsen af det nye skoleår i anden halvdel af marts 2022; der henviser til, at kvindelige studerende har forbud mod at gå i 7. klasse og derover; der henviser til, at dette er en krænkelse af alle børns grundlæggende ret til uddannelse som nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettigheder; der henviser til, at afghanske piger og kvinder modigt har afholdt fredelige protester i landet og krævet, at deres ret til uddannelse bliver respekteret; der henviser til, at der er sket en kraftig stigning i antallet af børneægteskaber;

E. der henviser til, at Taliban for nylig har intensiveret deres systemiske undertrykkelse af kvinder og piger ved en bølge af anholdelser af menneskerettighedsforkæmpere; der henviser til, at Alia Azizi, direktør for Herat-kvindefængslet, har været savnet siden oktober 2021; der henviser til, at menneskerettighedsorganisationer mistænker hende for at være forsvundet med magt; der henviser til, at Taliban den 3. november 2022 afbrød en pressekonference om dannelsen af den afghanske kvindebevægelse for ligestilling og arresterede en kvinde, Zarifa Yaqobi, og fire af hendes mandlige kolleger; der henviser til, at Taliban den 11. november 2022 arresterede den fremtrædende aktivist Farhat Popalzai, der er en af grundlæggerne af den spontane bevægelse af afghanske kvinder; der henviser til, at en anden kvinderettighedsforkæmper, Humaira Yusuf, den 13. november 2022 blev tilbageholdt af Taliban;

F. der henviser til, at der dagligt rapporteres om menneskerettighedskrænkelser, herunder anholdelser, tilbageholdelse, bortførelse, tortur, trusler, afpresning, drab og angreb på menneskerettighedsforkæmpere og deres familiemedlemmer; der henviser til, at der fortsat er en fuldstændig mangel på ansvarliggørelse for sådanne krænkelser; der henviser til, at Taliban for nylig har beordret dommere til fuldt ud at gennemføre Talibans fortolkning af sharialovgivningen, hvilket potentielt kan føre til grusomme og umenneskelige straffe, hvilket igen giver anledning til frygt for yderligere krænkelser af menneskerettighederne;

G. der henviser til, at Talibans magtovertagelse har ført til stigende angreb på minoritetsgrupper, navnlig hazaraer, hinduer, sikher og kristne; der henviser til, at Islamisk Stat i Khorasanprovinsen og andre aktører siden Talibans magtovertagelse har gennemført et stort antal angreb mod Hazara-samfundet, der hovedsagelig er et shiitisk mindretal; der henviser til, at disse angreb og den historiske forfølgelse af Hazaraer kan udgøre forbrydelser mod menneskeheden; der henviser til, at deres religiøse samlingssteder og uddannelses- og lægecentre siden august 2021 systematisk er blevet angrebet og deres medlemmer vilkårligt arresteret, tortureret, summarisk henrettet, udsat, marginaliseret og i nogle tilfælde tvunget til at flygte fra landet; der henviser til, at flere uddannelsescentre i 2021 og 2022 blev angrebet i det overvejende Hazara-distrikt Dasht-e Barchi, Kabul, navnlig Sayed ul Shuhada, Abdul Rahman Shahid, Mumtaz og Educational Center

Kaaj; der henviser til, at angrebene efterlod hundredvis af døde og sårede; der henviser til, at Talibanstyrkerne angiveligt åbnede ild og brugte fysisk vold til at bryde demonstrationerne mod angrebene op;

H. der henviser til, at den humanitære situation i Afghanistan hurtigt forværres, og i uforholdsmæssig høj grad rammer kvinder og piger; der henviser til, at de nye politikker, som Talibanregeringen har indført, i alvorlig grad har mindsket kvinders evne til at arbejde, herunder som hjælpearbejdere, hvilket også har haft en negativ indvirkning på kvinders mulighed for at få adgang til humanitær bistand; der henviser til, at begrænsning af kvinder fra at deltage i arbejdsstyrken har skubbet kvinder yderligere ud i fattigdom og har bragt ca. 850 000 piger i risiko for økonomisk og seksuel udnyttelse samt børneægteskaber; der henviser til, at mindre end en ud af fire kvindelige menneskerettighedsforkæmpere, der er tilbage i Afghanistan, har rapporteret, at de har adgang til nogen form for humanitær bistand, finansiel og juridisk bistand;

I. der henviser til, at UNAMA anslår, at 59 % af befolkningen havde behov for humanitær bistand pr. juli 2022, en stigning på 6 mio. mennesker i forhold til begyndelsen af 2021; der henviser til, at 28 millioner mennesker, hvoraf 13 millioner er børn, forventes at have behov for humanitær bistand i 2023; der henviser til, at Verdensfødevareprogrammet anslår, at 18,9 millioner afghanere står over for akut fødevareusikkerhed; der henviser til, at 4,3 millioner afghanere er internt fordrevne, og at 5,6 millioner er blevet fordrevet til nabolandene; der henviser til, at Iran og Pakistan huser en stor andel af afghanske flygtninge, idet de tilsammen tegner sig for 2,2 millioner registrerede afghanske flygtninge;

J. der henviser til, at et ødelæggende jordskælv ramte det østlige Afghanistan i juni 2022 og dræbte mere end 1 000 mennesker og sårede mere end 6 000 mennesker; der henviser til, at der faldt kraftige regnskyl i august 2022 i flere dele af Afghanistan og forårsagede oversvømmelser, styrtfloder og jordskred, der ifølge medierne dræbte mere end 180 mennesker og sårede mere end 250 mennesker; der henviser til, at jordskælv, oversvømmelser, tørke samt konsekvenserne af covid-19-pandemien og stigende råvarepriser som følge af Ruslands invasion af Ukraine har forværret den allerede alvorlige humanitære situation;

K. der henviser til, at EU i oktober 2021 iværksatte en humanitær bistandspakke på 1 mia. EUR til Afghanistan for at støtte sårbare afghanere, der bor i landet og regionen; der henviser til, at G20 som en del af dets nye humanitære bistandspakke på 210 mio. EUR i fødevarebistand til de mest sårbare på verdensplan planlægger at udbetale 75 mio. EUR til Afghanistan til håndtering af den dramatiske fødevaresikkerhedssituation i landet;

L. der henviser til, at spillerummet for uafhængige medier og civilsamfundet er skrumpet drastisk under Taliban; der henviser til, at forskrifter udstedt af forskellige Talibanorganer i høj grad har begrænset journalistisk aktivitet og ført til en stigning i vilkårlige anholdelser af journalister;

1. beklager dybt den fortsatte forværring af den politiske, økonomiske, humanitære, menneskerettighedsmæssige og sikkerhedsmæssige situation i Afghanistan, navnlig for kvinder og piger, siden Talibans magtovertagelse i august 2021; gentager sin urokkelige solidaritet med og engagement over for det afghanske folk;

2. fordømmer den voldsomme tilbagegang i kvinders og pigers udøvelse af deres rettigheder under Taliban, hvilket er en situation, der i øjeblikket kan betegnes som et kønsapartheid; fordømmer de yderligere begrænsninger af kvinders frie bevægelighed, som Taliban indfører; opfordrer Afghanistans de facto-myndigheder til at sikre, at alle kønsbaserede restriktioner for kvinder ophæves, og at de igen kan deltage aktivt i det offentlige liv i Afghanistan; understreger, at dette skal være en central betingelse for enhver forbindelse mellem det internationale samfund og Taliban;

3. fordømmer det grusomme forbud mod uddannelse på sekundærtrinnet for piger, som er i direkte strid med deres universelle ret til uddannelse; minder om Talibans løfter om, at kvinders adgang til uddannelse ville blive genindført; kræver derfor, at Taliban nu opfylder sine egne forpligtelser, ophæver forbuddet og genoptager undervisningen hurtigst muligt og sikrer, at UNESCO's uddannelsesmål nås; opfordrer indtrængende EU til at øge sin støtte til afghanske grupper, der arbejder for at forsvare kvinders og pigers rettigheder, herunder alternative uddannelsesmuligheder for piger, og til at finansiere specifikke bistands- og beskyttelsesprogrammer, herunder ved at finansiere stipendier og sikre hurtig udstedelse af visa til afghanske studerende og akademikere, der tildeles EU-stipendier;

4. fordømmer de utrættelige angreb på menneskerettighedsforkæmpere, journalister og andre civilsamfundsaktører, LGBTIQ+-personer, dissidenter, dommere samt den brutale undertrykkelse af fredelige protester og tilkendegivelser af uenighed i hele landet; fordømmer anholdelsen af kvinde- og menneskerettighedsforkæmpere, herunder Zarifa Yaqobi og hendes kolleger, Farhat Popalzai og Humaira Yusuf; og kræver øjeblikkelig og betingelsesløs løsladelse af dem; opfordrer indtrængende EU til at øge sin politiske og finansielle støtte til afghanske kvinder og menneskerettighedsforkæmpere og til at garantere deres sikkerhed samt til kvinder i eksil ved at tilbyde uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder af høj kvalitet;

5. er forfærdet over de stigende angreb på og marginalisering af minoritetsgrupper, herunder det nylige angreb i Kaaj Educational Center i Kabul; udtrykker medfølelse med ofrenes familier og solidaritet med de overlevende; opfordrer de facto-myndighederne til at retsforfølge de ansvarlige for disse angreb og til at drage dem til ansvar;

6. udtrykker dyb bekymring over situationen for hazaraer, hinduer, sikher, kristne og andre mindretal siden Talibans magtovertagelse og de systematiske angreb og bredere diskrimination mod dem, herunder vilkårlige anholdelser, tortur og anden mishandling, summariske henrettelser og tvungne forsvindinger; minder om, at de facto-myndighederne har ansvaret for at forbyde og forebygge forskelsbehandling af alle etniske og religiøse samfund og for at beskytte deres religiøse samlingssteder og uddannelses- og lægecentre;

7. beklager dybt, at adgangen til oplysninger siden Talibans magtovertagelse er blevet stadig mere vanskelig, journalistisk uafhængighed er blevet betydeligt indskrænket, og civilsamfundsorganisationerne har været udsat for stigende pres fra de facto-myndighederne; opfordrer indtrængende Taliban til at skabe et gunstigt miljø for journalister, medier og civilsamfundsorganisationer, så de kan udføre deres aktiviteter uden hindringer og frygt for repressalier;

8. giver endnu en gang udtryk for sin dybe bekymring over den forværrede humanitære situation; opfordrer indtrængende landene til at optrappe og koordinere deres humanitære bistand med FN-agenturer og ikkestatslige organisationer; opfordrer de facto-myndighederne til at fjerne alle restriktioner og hindringer for ydelse af humanitær bistand og understreger behovet for at give tilstrækkelig adgang til de organisationer, som yder denne bistand; opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at tage fat på de økonomiske faktorer, der ligger til grund for den igangværende humanitære krise, ved at gøre alt for at øge den humanitære bistand, hvilket bør omfatte et kønsperspektiv;

9. udtrykker sin bekymring over de ødelæggende konsekvenser af klimaændringer og miljøforringelse for Afghanistan, som af FN er klassificeret som nr. seks af de lande i verden, der er hårdest ramt af klimarelaterede trusler; opfordrer til en hurtig indsats fra det internationale samfunds side for at hjælpe afghanerne med at håndtere denne dramatiske situation, som i uforholdsmæssig høj grad rammer sårbare grupper såsom kvinder og piger;

10. glæder sig over og støtter det arbejde, der udføres af FN's mission og FN's særlige rapportør om Afghanistan, idet det er afgørende at overvåge og rapportere om menneskerettighedssituationen i landet; opfordrer EU og det internationale samfund til at fremme den politiske og finansielle støtte til deres arbejde;

11. glæder sig over genoptagelsen af Den Internationale Straffedomstols undersøgelse af forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser i Afghanistan; opfordrer EU til at øge sin støtte til informationsudveksling, forskning, overvågning og tilsyn med henblik på øget ansvarlighed;

12. minder om, at EU har en stærk holdning til ethvert politisk engagement med Taliban, som er styret af tematiske benchmarks for engagement baseret på principperne om overholdelse af menneskerettighederne for alle og retsstatsprincippet; fremhæver, at disse benchmarks siden den 15. august 2021 kun er blevet tydeligt forværret, hvilket betyder, at ingen form for legitimering af Talibanmyndigheder kan retfærdiggøres; påpeger, at de nuværende benchmarks skal ajourføres med henblik på at fastlægge en langsigtet EU-strategi for Afghanistan i lyset af den nuværende situation og Talibans manglende evne til at leve op til nogen af deres oprindelige løfter;

13. opfordrer EU til at søge at udvide listen over målrettede foranstaltninger over for Talibans ledelse, der er ansvarlige for den fortsatte forværring af menneskerettighedssituationen;

14. opfordrer de facto-myndighederne til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at bekæmpe vold mod kvinder og piger, herunder tvangsægteskaber og partnervold, og til straks at drage gerningsmændene til ansvar; opfordrer de facto-myndighederne til at genåbne det landsdækkende støttesystem for ofre;

15. opfordrer Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten), EU-delegationerne og medlemsstaternes ambassader til at øge deres støtte til afghanske menneskerettighedsforkæmpere og uafhængige journalister i landet og uden for landet, herunder ved at strømline genbosættelsen for menneskerettighedsforkæmpere i overensstemmelse med EU's retningslinjer på området;

16. opfordrer til, at der oprettes en repræsentativ og valgt regering, der inddrager kvinder og mindretal i beslutningsprocessen på alle niveauer;

17. opfordrer til, at FN's Menneskerettighedsråd opretter en supplerende, løbende ansvarlighedsmekanisme til at efterforske alle påståede krænkelser og overtrædelser af menneskerettighedslovgivningen, der udgør forbrydelser i henhold til folkeretten, navnlig vold mod kvinder og piger;

18. bemærker, at der er behov for en yderligere international indsats for at støtte kvindeledede interne afghanske dialoger og afghanske kvindenetværk både i og uden for landet; opfordrer EU-Udenrigstjenesten til yderligere at inddrage Parlamentet og de øvrige EU-institutioner i forummet for afghanske kvindelige ledere; opfordrer HR/NF, Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger til at sikre afghanske kvinders deltagelse i politiske dialoger om Afghanistan;

19. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og EU's særlige udsending til Afghanistan.